SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. C No. 13 JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JANUARY 21, 1993. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 21-го СІЧНЯ 1993. Ч. 13. РІК С.

УРП ВИМАГАЄ СУДУ НАД КПСС-КПУ

Київ (УНІАР). — Тут 14-го січня провід Української Республіканської Партії оприлюднив заяву з вимогою розпочати громадський суд над КПСС. Приєднатися до судового процесу „Нюрнберг-2" республіканці закликають усі громадсько-політичні організації. Такі заклики спричинені опублікованим в газеті „Правда" зверненням компартій колишніх совєтських республік відновити СССР і поновити статус Комуністичної партії Совєтського Союзу.

Керівник УРП Михайло Горинь в інтерв'ю для українського радіо сказав: „Від нас не відійшла ще загроза повернення України у лоно імперії". Загрозу для незалежности України він вбачає в можливому підписанні Україною статуту СНД, яким передбачено створення цілої низки наддержавних структур. М. Горинь нагадав, що Україна вже двічі в своїй історії намагалася знайти контакти в межах Російської імперії. „Втретє на граблі наступати не варто — це може виявитися смертельним".

Голова НРУ Вячеслав Чорновіл заявив, що підписання статуту СНД рівнозначне державному переворотові. „Нам треба думати не про внесення змін у статут СНД, а про те, як звільнити голову з цього зашморгу, в який ми її необачно засунули 8-го грудня 1991 року".

Стурбування викликала нарада „червоних" директорів у Дніпропетровському. Крайовий Рух у телеграмі на ім'я Президента Леоніда Кравчука повідомляє, що мета наради є здійснення тиску на Президетна задля підписання статуту СНД. „Червоні" директори, сказано в телеграмі, погрожують організувати акції масової непокори, якщо Президент не підпише статут СНД. Крайовий Рух уважає дії „червоних" директорів „антиукраїнськими". Дніпропетровський Рух підтримує становище Президента щодо статуту СНД.

Гарний подарунок

Одним із найкращих подарунків у різдвяно-новорічний час для такої громадсько-забезпеченевої організації як Український Народний Союз є присднання нових членів. Тому тепло привітала головний предсідник УНС Уляна Дячук у своїх бюрах в Джерзі Сиmі, Н. Дж., голову Округи Ню Гейвен Володимира Василенка і секретаря 277-го Відділу Осипа Гладуна, які передали їй шість аплікацій нових членів — п'ять від О. Гладуна і одну від В. Василенка. Цим число нових членів в Окрузі Ню Гейвен зросло до 60, тобто 85 відс. організаційної квоти Округи на 1992 рік. На фото вгорі У. Дячук приймає аплікації від О. Гладуна (зліва) і В. Василенка.

Л. Кравчук дав пресову конференцію

Київ (УНІАР). — Тут, у понеділок, 18-го січня, Президент України Леонід Кравчук зустрівся з кореспондентами і розповів про наслідки візит українських делегацій до Ізраїля та Росії.

Президент заявив, що Україна надає пріоритет відносинам з Ізраїлем та прагне також мати рівноправні відносини з арабськими країнами. В рамках ООН Україна робитиме все можливе, щоб не допустити силового тиску на Ізраїль, а вирішувати проблеми Близького Сходу мирним шляхом. Ізраїль заслуговує на особливу увагу, бо в цій країні знаходяться головні святині трьох світових релігій: християнства, юдаїзму та ісляму.

Підсумовуючи переговори з президентом Росії Борісом Єльциним, Л. Кравчук підкреслив, що, не зважаючи на несприятливі умови та складності, вдалося досягти певних домовлень з чотирьох напрямків українсько-російських відносин: соціяльно-економічного, фінансового, військово-політичного та правового. Підготовлено проєкт документу щодо розподілу зовнішнього боргу та активів колишнього СССР. Проєкт подано на розгляд країн-кредиторів.

Про статут СНД Президент Кравчук сказав, що Україна має серйозні застереження до нього, оскільки статут не відповідає державним інтересам України. „Треба перебороти думку, що єдиний шлях до порятунку — тісна інтеграція тільки з одного боку. Росія — важливий партнер, але треба зміцнювати й інші міжнародні зв'язки", — сказав Президент і додав, що на зустріч керівників держав СНД українська делегація повезе проєкт економічної угоди, яка має нормалізувати відносини держав, але не передбачає створення наддержавних структур.

Важливим назвав Кравчук факт підтвердження Росією Ялтинських угод щодо розподілу Чорноморської фльоти. Ситуацію в Севастополі Президент України назвав загрозливою, оскільки росіяни вимагають приєднання міста до Росії, тобто зазіхають на територіяльну цілісність України. „Щоб мати фльоту і не мати війни у Севастополі, мусимо бути дуже обережними, бо один неправильний крок і фльоти в нас не буде, а буде конфронтація і кров у Севастополі".

Л. Кравчук критикував російський парлямент за те, що останній розглянув питання Криму. Це, за словами Кравчука, є порушенням двосторонньої угоди з 1990 року про захист громадян, територіяльну цілісність і невтручання до внутрішніх справ. Якщо б Україна вдалася до подібних порушень, то негайно виникла б політична криза. А цього допустити не можна. Треба завжди пам'ятати, що Україна і Росія мають три мільйони вояків, 1,920 бойових зарядів та безліч атомних електростанцій. Якщо виникне конфлікт, то це стане немислимою трагедією для всього світу.

Тривогу висловив Президент і з приводу того, що певні сили в Україні, використовуючи тяжку економічну ситуацію, підштовхують український народ шукати захисту в Росії.

Щодо вимог підписання статуту СНД та відновлення в правах Компартії України, Л. Кравчук заявив: „Будь-яка дія в цих напрямках приведе до загострення

(Закінчення на стор. 5)

А. Зленко зустрівся з дипломатами

Київ (УНІАР). — Тут у суботу, 16-го січня, міністер закордонних справ України Анатолій Зленко зустрівся з головами дипломатичних представництв, акредитованих в Україні.

Міністер розповів про результати зустрічі делегацій України та Росії, очолюваних президентами двох держав. Поінформував, що на переговорах домовлено створити українсько-російську економічну координаційну раду, доручено остаточно врегулювати питання щодо обслуговування зовнішніх боргів і активів колишнього СССР. Рішено визначити систему матеріяльно-технічного забезпечення для виконання праць з ґарантійного та авторського нагляду над використанням ракетних комплексів стратегічної ядерної зброї. Президенти вирішили доручити відповідним державним делегаціям завершити у найкоротші терміни опрацювання документів щодо здійснення Ялтинських угод.

А. Зленко заявив, що військово - повітряна акція ЗСА, Великобританії та Франції проти військових об'єктів на півдні Іраку, не була несподіванкою, оскільки керівництво Іраку своїми діями систематично провокувало саме такий розвиток подій. Як підкреслив міністер, будь-які воєнні акції за мандатом Ради безпеки ОН не повинні спричинювати жертв серед мирного населення.

НАФТА НА ПОЛТАВЩИНІ

Полтава (УНІАР). — Перспективний плян геолого-розвідувальних робіт на наступний рік в районі Дніпропетровсько-Донецької западини вироблено на експертній геологічній нараді. Фахівці вважають, що у цьому районі можуть бути виявлені великі запаси нафти і газу.

„Наша віра базована на слові!"

Про різні почини євангельських вірних у Львові розповідає Єпископ В. Боєчко.

Джерзі Сиmі, Н.Дж. (О. Кузьмович). — Український євангельський Єпископ зі Львова Василь Боєчко, — скромна та тиха людина, не має в собі нічого із тих ціх, що звичайно характеризують духовних осіб вищого сану і розмова з ним нав'язується легко, свобідно і якось мається враження, що від цієї людини можна вичікувати лише добре.

І так воно і на ділі коли слухаємо його розповіді про працю його Церкви та її вірних. Як зовсім звичайний та непотрібний до підкреслювання факт, розповідає він нам, що два роки просидів у тюрмі від 1985 до 1987 року коли він і 50 інших євангельських пасторів і єписопів написали листа до Міхаїла Ґорбачова, щоби він вкінці уневажнив закон, який торкався віри ще із 1929 року. Підпис пастора В. Боєчка був перший і за цей підпис його посадили в тюрму. Завдяки американським віруючим і їх активній акції вкінці М. Ґорбачов підписав знесення указу, а з тим і дав дозвіл родинам того релігійного угрупування виїхати, якщо вони мали запевнення опіки в ЗСА. В цей спосіб у ЗСА найшлося багато українських родин, а американці цієї самої віри допомогли ім дуже активно поселитися в новій країні.

Саме ці зв'язки з американськими євангельськими, об'єднаннями привели Єпископа В. Боєчка на короткі відвідини в ЗСА, де він в університеті Алабами впродовж 12-ох днів давав духовні науки для студентів та учителів.

Питаємося нашого гостя, як це відбувалося і чи знає він настільки англійську мову. Він вияснює, що мав добру перекладачку, яка могла свобідно перекладати його проповіді з українського на англійську. Зв'язки пастора В. Боєчка з американськими євангеликами дуже гарні і як довідуємося від нього на його запрошення були вже у Львові два американські професори, що викладали на тему „науки і біблії" і саме це перебування американських євангеликів літом у Львові

(Закінчення на стор. 5)

Англійці протестують проти Маастріхського договору

Лондон. — В неділю, 17-го січня, на Трафальгарській площі англійської столиці відбулася масова демонстрація протесту проти Маастріхського договору, котрий передбачає єдину економічну політику для 12 країн Европейської спільноти.

Виступаючи перед демонстрантами, депутат парляменту лейборист Тоні Бенн повідомив, що він подав на обговорення законопроєкт, згідно з яким питання Маастріхського договору має вирішуватися всенародним референдумом. Відомо, що цей договір потребує ратифікації всіма країнами Европейської спільноти. Однак лише в Данії і Франції він був предметом загального обговорення. В інших країнах, в тому числі й у Великобританії, його обговорюють парляменти. Тим часом все більше англійців вимагають, щоб і в їхній країні долю Маастріхського договору вирішував весь народ. „Договор містить настільки глибокі конституційні зміни, що його не можна прийняти без схвалення народом", — підкреслив Бенн на недільному мітингу.

У травні минулого року данці незначною більшістю голосів відкинули Маастріхський договір, відтак через декілька місяців французи схвалили його — такою ж незначною більшістю. Тепер уряд Данії готується провести з цього приводу другий референдум, сподіваючись, що на цей раз більшість висловиться за єдину Европу.

Прем'єр-міністер Великобританії Джан Мейджор заявив, що парлямент втримається від обговорення проблеми Маастріхту до того часу, поки не стануть відомими висліди данського референдуму. Однак вже тепер багато депутатів — як лейбористи, так і однопартійці прем'єра-консерватиста, — вважають, що питання є занадто важливе, щоб його вирішували тільки депутати.

На недільній демонстрації було також зачитано лист колишнього прем'єра Великобританії Маргарет Тачер. В ньому, між іншим, сказано: „Маастріхський договір дасть бюрократам у Брюсселі владу за рахунок нашої демократії... Я прийшов до висновку, що наш народ не хоче договору і воліє, щоб наші стосунки з Европою залишалися такими, якими вони є тепер".

Протилежну точку зору на Маастріхський договір висловив керівник британської державної скарбниці Норман Ламон. „Англія повинна бути разом з усією Европою, щоб брати участь у прийнятті важливих рішень", — сказав він.

ОТЕЦЬ Л. ГУЗАР В НТШ

Ню Йорк. — Українське Патріярхальне Товариство, Відділ в Ню Йорку, влаштовує доповідь Архимандрита чину Студитів о. Любомира Гузара з циклю „Українська католицька церква на порозі XXI століття", яка відбудеться тут у середу, 27-го січня, о год. 6-ій вечора в домі НТШ, 63 Четверта авеню між 9-ою і 10-ою вулицями.

У СВІТІ

В ПОНЕДІЛОК, 18-ГО СІЧНЯ, під містом Єзером у Боснії відновилися бої між сербами і мусулманами. Збройні сили боснійського уряду взяли Єзеро в облогу, оскільки воно має стратегічне значення, однак серби відбивають всі атаки мусулман. Тим часом в місті Пале засідає парлямент проголошеної боснійськими сербами республіки. Він має ратифікувати угоду, досягнуту на мирних переговорах в Женеві, де лідер боснійських сербів Радован Караджіч відмовився від наміру створити на території Боснії незалежну сербську державу. Якщо парлямент не схвалить домовлення, Югославії загрожує цілковита ізоляція, за яку виступає Европейська спільнота. На цей раз з Београду буде відкликано працівників усіх західніх амбасад.

ПРЕДСТАВНИКИ ООН ПОВІДОМИЛИ, що теперішний уряд Гаїті, котрий прийшов до влади у висліді воєнного перевороту 1991 року, і командування гаїтянської армії погодилися, щоб на переговорах про відновлення демократії були присутні міжнародні спостерігачі, зокрема спеціяльний післанець ООН Данте Капуто.

В НЕДІЛЮ, 17-ГО СІЧНЯ, на Корсиці вибухами динамічних бомб знищено понад 20 будинків, що належали французам або були призначені на винайм для туристів. На руїнах поліція виявила написані фарбою букви „R", що означає Резистанс, тобто Опір. Так називається одна з радикальних місцевих організацій, які виступають за надання більшої автономії для острова, який від середини XVIII сторіччя перебуває в складі Франції.

АҐЕНТСТВО АССОШІЄЙТЕД Пресс повідомило з Будапешту, що поліція зробила обшук в будинку, де мешкає син колишнього амбасадора Мадярщини в Москві Матяша Сюреша. В мешканні виявлено велику кількість зброї. Є підстави припускати, що будинок М. Сюреша служив пунктом передання зброї з Росії в Сербію.

СПЕЦІЯЛЬНИМ ДЕКРЕТОМ голови Вищої державної ради Алі Кафі в Альжирі проголошено амнестію, у висліді якої вийшли на волю 6,000 в'язнів. Декрет не стосується осіб, причетних до антидержавних злочинів, а також тих, що потрапили до тюрми за „аморальні вчинки".

СКАРГУ ДО СУДУ ПОДАВ на свого охоронця колишній лідер польських комуністів і колишній президент Польщі Войцєх Ярузельський. Він звинуватив у поширенні неправдивих інформацій щодо своєї особи полковника Артура Готовка, який написав і видав книжку „Я був охоронцем Ярузельського". В ній А. Готовко, крім усього іншого, стверджує, що в грудні 1980 року в розмові з Л. Брежнєвим В. Ярузельський нібито просив совєтського керівника надати Польщі „братерську допомогу".

ПРЕЗИДЕНТ КИРГІЗСТАНУ Аскар Акаєв передав для парафії собору Воскресіння в Бишкеку мільйон рублів на реставрацію храму. Напередодні нового року А. Акаєв таку саму суму виділив для мусулманської мечеті в місті Нарин.

АРАБСЬКІ КРАЇНИ ВИСТУПАЮТЬ ПРОТИ НАЛЕТІВ НА ІРАК

Каір, Єгипет. — Особливу стурбованість конфліктом в районі Перської затоки висловило багато арабських країн, у тому числі і традиційний ворог Іраку — Сирія. На зустрічі президента Сирії Гафеза Ассада з прем'єр-міністром Туреччини Озалем Деміpелем обговорювалися проблеми взаємовідносин між обома країнами і була висловлена стурбованість „відновленням атак країн Заходу на Ірак". В заяві турецького прем'єра сказано, що Анкара уважно вивчає ситуацію у Перській затоці. Під час операції „Буря в пустині" на турецькій базі військово-повітряних сил Інджирлік базувалися і робили бойові вилети літаки коаліції.

В останніх публікаціях арабських газет сказано, що головною метою союзників є не скинення Саддама Гуссейна, не спроби змусити його виконувати санкції ООН, а посилення позицій Заходу у реґіоні, багатому на нафту. З осудженням налетів виступив голова президентської ради Ємену. Він заявив, що союзники запроваджують „подвійні стандарти" у відносинах з арабськими і неарабськими країнами. Міністерство закордонних справ Тунісу висунуло вимогу „поважати незалежність і суверенітет Іраку" і висловило жаль з приводу нових жертв конфлікту.

Хоч президент Єгипту відмовився від заяв, судячи з висловлювань його помічників, зрозуміло, що Єгипет не підтримує дій союзників.

У конфлікт вмішався і Ватикан. Папа Іван Павло ІІ відповів на заклик Іраку виступити з миротворчою місією і допомогти припинити американські військові дії та почати переговори. Про це було оголошено у Ватикані після того, як з подібною просьбою до Папи звернувся іракський амбасадор при Святому Престолі. Як повідомив представник Папи Кардинал Гоакін Наварро, Іван Павло ІІ погодився „виконати просьбу, бо застосування воєнних, а не політичних засобів, може привести до сумних наслідків".

Мирна місія Ватикану може допомогти Гуссейнові вийти з критичного становища, що створилося. Раніше Ватикан неодноразово протестував проти того, щоб посилати у Перську затоку збройні сили союзників. Із закликом припинити військові дії проти Іраку виступила і Всесвітня рада церков.

У вівторок, 19-го січня, іракський уряд закликав президента-електа Билла Клінтона припинити налети і почати переговори.

В АМЕРИЦІ

ХОЧА НОВИЙ ПРЕЗИДЕНТ Билл Клінтон успадковує від Уряду президента Джорджа Буша цілий ряд складних проблем, зокрема у закордонній політиці, то в складі його дорадників закордонної політики залишається багато необсаджених важливих місць. Перебираючи кермо держави тому чотири роки, тодішній президент Дж. Буш мав у тій ділянці тільки одну проблему — коли совєтські війська покинуть Афганістан. Тепер Б. Клінтонові прийдеться розглядати такі серйозні проблеми, як Ірак, Сомалія, Балкани, Гаїті та Росія. Тому аналітики уважають, що він повинен якнайшвидше сконсолідувати свою дорадчу групу для справ закордонної політики.

НАЙНОВІШІ ОПИТИ газети „Ню Йорк Таймс" і телевізійної мережі Сі-Бі-Ес виказують, що американці з оновленим оптимізмом сподіваються покращання в економічній та інших ділянках країни, з приходом до влади нового Президента та його уряду. Виявляється, що найбільшою проблемою для виборців є дотримання Биллом Клінтоном своїх передвиборчих обіцянок в справі охорони здоров'я, все інше, на думку виборців, можна відсунути на дальші пляни. Окрилені інавґураційними святкуваннями опитувані громадяни не прикладають великої ваги тому, що вже напередодні свого офіційного перебрання державного керма Б. Клінтон відклав на дальший плян дві свої передвиборчі обіцянки.

КОМЕНТУЮЧИ ПРО УРОЧИСТІ святкування 25-ліття вбивства американського негра-пастора Мартина Л. Кінґа, оборонця громадських прав негрів у ЗСА в понеділок, 18-го січня , засоби масової інформації підкреслили, що це вперше всі 50 стейтів країни відзначили цей його день. З цього приводу наймолодша дочка покійного, яка тепер є також пастором, виголосила у Мемфис, Тенн., в баптистській церкві Ебенезер, де її батько та дідо були пасторами, палку промову, закликаючи своїх співгромадян перестати квиліти над своїми кривдами, збудитися і братися до праці.

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА ОЧОРНЮВАННЯ, Вілліям Сешенс, директор ФБІ, заявив своїм співпрацівникам, що він буде боротися за свою посаду. У неопублікованому меморандумі головного прокуратора Вілліяма Барра, який адоптував у цьому випадку звідомлення Бюра професійної відповідальности при Департаменті юстиції, в якому В. Сешенса обвинувачують у неплаченні податку, неправильних розрахунках і використанні державних засобів транспортації для своїх особистих цілей. Це ще одна проблема для розв'язання нового Президента, бо згідно зі законом директора ФБІ з праці звільнити може тільки Президент. Закон введено в життя після смерти Джей Едгара Гувера у 1972 році, де також говориться про те, що на цьому пості одна особа може бути тільки десять років. У випадку Гувера його термін тривав близько 50 років.

З ВІДПОВІДЕЙ НОМІНАТА Билла Клінтона на посаду секретаря Департаменту енергетики перед Сенатською комісією для справ енергії та природних ресурсів виходить, що на першому пляні Департаменту енергетики та нового Уряду ЗСА є модернізувати нафто-оливну індустрію Росії. Ця програма мала б проходити у загальному пляні оживлення американської індустрії, стабілізації нафтового ринку в цілому світі та допомогти демократії в Росії постачанням твердої валюти. Номінатом на цей пост є 55-літня Гейзел О'Лірі, за фахом адвокат та віцепрезидент одної з електропостачальних компаній у Міннеаполісі, яка за попередніх президентів Картера і Форда працювала в Департаменті енергетики на відповідальних постах.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Subscription 1 year — $40.00 6 months — $22.00 3 months — $12.00
UNA members 1 year* — $15.00 Change of address — $1.00 Make check or money order payable to: Svoboda

Postmaster: Send address changes to:

Svoboda 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00 на півроку $22.00 на 3 місяці $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси $1.00
Чеки — money orders виставляти на: Svoboda

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Ґарантія безпеки від Росії?

15-го січня ц. р. перебував у Москві Президент Леонід Кравчук, який разом із президентом Росії Борісом Єльцином перевели пресову конференцію. Єльцин, стоячи біля Кравчука, повідомив, що Росія дасть Україні ґарантію безпеки проти можливої атаки ядровою чи конвенціональною зброєю, як тільки Верховна Рада України ратифікує договір проти поширювання ядрової зброї, так званий „Старт-1". Кравчук тут же заявив, що готовість Росії ґарантувати Україні безпеку — облегшить переведення ратифікації згаданого міжнародного договору, — що його Верховна Рада України не ратифікувала. Ця справа стоїть у тісному зв'язку з договором, що його недавно підписали у Москві президенти Джордж Буш і Єльцин про редукцію нуклеарної зброї, головно далекосяжних ракет з атомовими „головками" до однієї третини теперішнього стану, — впродовж найближчих десяти років. Про сумнівну реальну вартість цього останнього договору була вже мова на цьому місці.

А втім, заява Єльцина — це щось нове. Вона вносить новий аспект до проблеми знівечення існуючих на території України ракет і бомб, одідичених від колишнього Совєтського Союзу. Україна ніколи не заперечувала кількакратних заяв Кравчука й інших членів державної верхівки, що вона, Україна, прагне бути безатомовою країною. Проте дотепер зволікає із знищенням її не тільки з технічних і фінансових причин, але найголовніше — з уваги саме на свою безпеку. Бо сам факт, що Україна має ядрову зброю — відстрашує російських максималістів, які все ще не привикли до дійсности державного усамостійнення України — від якихось авантюрницьких ходів. Україна старалася отримати ґарантію безпеки від Америки, від НАТО чи Організації Об'єднаних Націй, — словом — від західнього демократичного світу. Заява Єльцина і Кравчука у Москві 15-го січня ц. р. відкривають інші можливості полагодження цієї кровної найважливішої справи, якою є безпека державної України.

Нема сумніву, що Захід привітає заяву Єльцина, — прийме її до відома з задоволенням. Можна передбачити обережнішу реакцію у Києві. Кравчук оптиміст, — він сподівається, що можна буде переконати більшість Верховної Ради щодо доцільности ратифікації договору „Старт-1". Рішальну ролю грають два моменти: 1) глибоке недовір'я до Москви, створене болючим досвідом від часу, як цар Олесій зламав Переяславський договір з 1654 року і 2) які конкретні ґарантії має Єльцин на увазі. Але заява Єльцина — позитивна подія. Вона відкриває шлях до переговорів між Україною і Росією та клопотань, щоб Захід став своєрідним „спонсором" російських ґарантій безпеки. Україна — миролюбна країна, сама думка про якусь загрозу від України для її сусідів — це абсурд.

І наші земляки в Україні не турбуються проблемою забезпеки від північного сусіда, — там про це взагалі нема мови. Куди більше турбуються українці діяспори. Збройна аґресія проти України на зразок аґресії з 1918—20 років, коли до України вмаршували війська Муравйова й Антонова, Овсієнка, — тепер, під кінець XX сторіччя — це фантазія. Найбільші мілітаристи у Москві напевне здають собі справу, що подібна збройна авантюра потягнула б за собою міжнародну ізоляцію Росії, економічні санкції замість допомоги, і що Схід Европи — це не Балкан, це не Сербія і Боснія. Тому в Україні нема ніякого остраху. Але дістати кращу й сильнішу ґарантію, аніж точка про непорушність кордонів у договорі про створення „Співдружности" — це мудра, добра і потрібна річ.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — *Редакція.*

Микола Руденко

КРИЗА В УКРАЇНІ

I

Завершились Різдвяні Свята. Дід Мороз цієї зими був не вельми багатий, але діти й особливо їхні батьки отримали дещо більше й величніше, ніж традиційні подарунки. Всюди по Україні селянство й городяни поверталися до народних звичаїв, що належали попереднім вікам, але ж мало не до краю були викоренені большевицькою агітацією і пропагандою. Над Києвом знову залунали церковні дзвони, старі й малі потягнулися до храмів.

Мабуть, не варто іронічно посміхатися, коли бачиш учорашніх компартійців з онуками у величному й багатому Володимирському соборі — іронія тут недоречна. Діди й бабусі відійдуть до іншого світу, онуки ж їхні відновлять розірваний зв'язок часів — і то буде інший народ, інша нація — оновлена духовно, цільна та єдина у своїй ментальності.

Мусимо дякувати Богові, що ми, як нація, дожили до незалежности, котрої нам довелося чекати аж понад сім століть. І якщо ми, бездержавні, поневолені, з колоніяльним ярмом на шиї, не перетворилися на турків, росіян, поляків тощо, а таки ж нарешті стали державною нацією — слава Богові та й нам, українцям, під небесами сущим! Бо мало є у світі таких народів, яких би не поховали під кривавою піною — оті немилосердні століття, якщо ці народи з якихось причин втрачали власну державність.

Отож, коли я чую доволі непатріотичні висловлювання з приводу нашої незалежности („Якби знаття, що опинимося в таких злиднях, ні за що б не голосував за відокремлення від Росії"), я не дратуюся й не втрачаю доброго гумору. Людей не важко зрозуміти: ми ж бо й справді отримали побут, який можна порівняти хібащо з побутом перших повоєнних літ. Та якщо розважливо поговорити з отим роздратованим суб'єктом, за хвилину-дві виявиться: це просто нерви здали. Він таки ж вірить, що Україна знайде в собі сили увірвати стрімке економічне падіння, а відтак почне зростати й багатіти. Не можна вимірювати майбутнє тільки тижнем або місяцем — треба мислити десятками років, навіть століттями. Треба чути голоси не лише міщан шлункоголових — у наших душах мають звучати голоси онуків і правнуків.

Переважна більшість українських громадян, яких ми звикли називати простими, далеко непрості: середній рівень освічености в нашій країні доволі високий. Це, мабуть, найголовніше багатство, яке ми винесли з попередніх десятиліть. Щоправда, шкільні та інститутські програми формувалися так, аби виховати вірних марксистів-ленінців. Та поза цим 70—80 відс. навчального матеріялу припадало на культурно-освітні програми, які в самій сутності своїй вступали в протиріччя з марксистськими догмами, породжуючи до них недовіру чи навіть стійку неприязнь. Ось чому сталося так, що в глибинах народу освічених людей виявилося значно більше, ніж на компартійному олімпі. І це сьогодні відограє не абияку ролю в утвердженні народної правди.

Хоч як старалися деякі вчорашні партійні апаратчики скористатися тяжкою кризою, аби відродити комуністичні ідеали, вони ці ідеали (та й самі компартійні структури) схожі нині на березневий сніг, що ховається по лісах і яругах. Занепав, почорнів, зробився майже непомітним (де-не-де лишилися розірвані купки), цілковито втратив майбутнє. Йому вже не воскреснути — попереду весна й літо зі щедрими дарами. Для нього не існує жодних компромісів: він не може зробитися теплішим, ніж був узимку. Одна йому дорога: щезнути достобіса, лишивши по собі хіба що калюжі та багно під ногами. Невдовзі добрі люди змайструють прислів'я: „Ми про це думаємо не більше, ніж про торішній сніг". Отак і про комуністів казатимуть.

Демагогічні промови й популістські гасла сьогодні нагадують наконечники стріл, виготовлені з мокрої вати: така стріла нікуди не летить і ні в кого не влучає. Бо це неоковирні квачі, а не стріли. До речі, те, що сесії Верховної Ради у своїй неприкрашеній правді транслюються на всю Україну, поволі, день за днем, прилучає народ до державного мислення. Люди бачать: від них ніхто нічого не ховає — ні доброго, ні злого. І треба визнати, що народ у своїй масі мислить набагато чіткіше й точніше, аніж дехто з відомих політичних діячів. Можна навіть сказати, що не політики ведуть народ, а народ веде політиків.

Продовження буде.

Марія Овчаренко

Сучасне українське село очима американського журналіста

II

Багато клопоту мають також з колгоспними машинами, що призначені для великого колгоспного господарства. Для індивідуальних менших господарств потрібні менші машини.

Р. Хелмінський довідався також про запровадження тут колективізації. Районовий директор відверто сказав, що примусова колективізація була великою помилкою, з якої вони тепер не знають, як вийти. Останніх 70 років не були добрими. Український народ тепер утомлений і хворий. Як колишній комуністичний адміністратор, він не мав відваги сказати, що за колишніх аристократів життя було краще в порівнянні з тим, що прийшло пізніше.

Автор статті від себе згадує, що насильна колективізація принесла страшний голодомор 1929—33 рр., коли загинуло 5—7 мільйонів українських селян. Незалежно думаючі українські селяни були для Сталіна такими ворогами, як жиди для Гітлера. З господарств забирали останню кришку хліба, а хто відважився забрати з поля качан кукурудзи, того розстрілювали. А в той сам час совєти експортували на Захід зерно в рекордових масах за тверду валюту і для пропаганди про успішність наукового соціялізму. Дітей у школах навчали, що все було зроблено так, як треба...

На запитання одного з представників місцевої „влади", чи брати Хелмінські приїхали до Стріховців у справі своїх маєтків, автор статті відповів, що, як американець, не має таких намірів, а крім цього, він не володіє українською мовою. Він цікавиться тільки слідами своєї родини і хотів би побачити село. Село з чистими біло-синіми хатами, криницями в городі і де-не-де з гніздами бузьків на деревах йому сподобалося. У селі є електрика, але нема водотягів, холодильників, телефонів й телебачення. Натомість у школі ще домінує імпозантний бюст Леніна.

У селі можна ще знайти людей, що пам'ятають своїх попередніх панів. Це здебільшого старші жінки, але в присутності місцевої „влади" вони не дуже говіркі. Про страшну колективізацію вони також говорять стримано: „Колективізація? Не було так зле", одна з жінок відповіла виминаюча: „Небагато людей померло". Її мати, що служила огородничкою в Хелмінських, дуже любила своїх панів. Інша жінка дала вичерпніші та відважніші інформації: „Вони прийшли серед ночі й забрали мого батька. Ми ніколи вже не почули про нього. Мені тоді було 16 років. Вони потім забрали всі харчі і все насіння на посів. Ми вижили голод з'їдаючи коріння і ягоди, а також знайдені картоплини. Багато людей повмирало. Під панами нам жилося краще, бо було доволі потрібної їжі..."

Далі ця жінка розповіла ще, що сталося з головним домом Хелмінських. Дім був знищений не за німців так, як заявляють комуністичні урядовці, а був спалений під час колективізації. Цукроварню розібрали й вивезли геть".

До колишнього дому й парку провадять дві колюмни, а на фундаменті панського дому поставлено скромний дім, що в ньому приміщується пошта, бібліотека й адміністративний центр.

Нащадки колись багатих панів, які не можуть уже знайти тривких слідів по своїх предках, крім коротких спогадів у пам'яті старших жінок та двох камінних колюмн при вході до парку. Село Стріховці так, як і ціла Україна перейшли бурхливу історію. З середньовічного передвоєнного устрою вони вскочили в комуністичне лихоліття і невідомо куди вони прямують тепер. Автор статті незважаючи на своє коротке перебування у цьому селі приходить до здорового висновку, що чужоземцям треба раз назавжди зректися претенсій до цієї землі і дати змогу самим українцям господарювати в своїй країні. Такі погляди сучасного покоління радикально відходять від поглядів колишніх панів, висказаних у заповіті діда Хелмінського: про „поворот до рідного вогнища й дому та відбудову своєї культури й мови".

Село Стріхівці, яке в 1993 році святкуватиме 500-річчя заснування, незважаючи на ще існуючу там колгоспщину, дочекається незабаром ліквідації монументального ленінського пам'ятника зі шкільного подвір'я і заживе новим життям.

Іван Кедрин

ПРОБЛЕМА УІА В НЮ ЙОРКУ

Володимир Джус, механік, винайшов закрутку, яка щільно замикала внутрі двері військових літаків. Винахід дістав патент. Вибухла Друга світова війна. Америка і її союзники забезпечували свої військові літаки різних типів отією закруткою і її винахідник став багатою людиною, але й був зацікавлений у розвої життя громади і рішив зробити якесь тривке добро для української культури і в 1948 році заснував Український Інститут Америки, заінкорпорував його з чартером культурно-освітньої установи. Перший будинок цього Інституту був недалеко містечка Вавилон на Лонг Айленді Нюйоркського стейту. Той будинок згорів і в 1955 році В. Джус купив для Інституту дімпалац на розі 79-ої вулиці і 5-ої авеню в Ню Йорку, недалеко метрополітального музею. Це архітектурна пам'ятка, зовнішнього вигляду якої не вільно зміняти і внутрішній ремонт мусить мати затвердження від міської влади. В. Джус заплатив за той будинок 225,000 дол. — у 1955 році, тому 37 літ. Недовгий час, а втім теперішня офіційна ціна устійнена на два з половиною мільйона долярів, а ринкова ціна доходить до 6-ти мільйонів. Але не у грошах його дійсна вартість. Український Інститут Америки став гордістю української громади, цієї метрополії світу й її околиці, став найбільшим духовим і матеріяльним добром українців в Америці.

В. Джус помер 19-го червня 1964 року на 69-му році життя. З його відходом настала загроза, чи — може — дирекція, як представник Інституту, не рішить продати його за приманливу ціну. Така теоретична загроза минулася, бо якщо навіть були одиниці, які не мали до цієї установи і її будинку особливого сантименту, то велика більшість членів-удільовців той сантимент мала і має. Тепер того будинку не вільно продавати чи передати, як тільки знову якійсь культурно-освітній установі, а гроші з продажу треба передати іншій культурній установі. Інститут звільнений від податку, але очевидно, має великі поточні видатки і кожний будинок — старіється і вимагає постійних направ.

Згідно зі своїм статутом чартером в Інституті відбуваються мистецькі виставки, доповіді, різні культурні імпрези, Інститут став місцем зустрічі української культурної еліти. Найбільша вартість Інституту у тому, що він своєю фірмою та своїм престижевим положенням притягає молодь і притягає американців. Щоб навести тільки один приклад з недавнього минулого: коли в минулому році відбувалося в Інституті вшанування д-ра Романа Попадюка, як „українця року", то від уряду у Вашінгтоні прибув особистий приятель Попадюка, теперішнього американського амбасадора в Києві, директор Центральної Розвідчої Агенції Роберт Гейтс. Вечір відбувся українською і англійською мовами і таких двомовних імпрез там багато. Українські установи на долині міста, славетному нюйоркському Давнтавні, виконують світлу працю, але вони обмежуються до самої тільки нашої громади — без контакту з чужомовним світом. Український Інститут Америки є неначе вікном української громади в американський світ.

Де тут проблема? Проблема в тому, що Український Інститут Америки виконує добру роботу для усієї спільноти, а та спільнота ним не цікавиться, як із чого він живе, яка його фінансова база. Насправді є тепер 335 членів, які вплатили цілістю або частинами 1,000 дол. Частинами по 200 дол. річно впродовж п'ятьох років. Коли сума 1,000 дол. може когось налякати, то 200 долярів не скалічить нікого з наших громадян, яким не байдужа українська культурна установа того формату, що Український Інститут Америки.

Теперішня Дирекція, що її головою є Володимир Баранецький, колишній віцепрезидент Морган-Банку, б'є у дзвін тривоги.

Цей прегарний будинок не був новий, коли перейшов на власність Володимира Джуса і як його фундація — на власність громади. Він уже давно потребував ремонту і Дирекція переводила його: відновила бібліотечну залю на партері та залі на другому поверсі, поставила пошкоджену якимось вантажним автом залізну огорожу, направила діри на даху і у стінах, щоб вода не затікала. Кожна з тих і їм подібних направ вимагала тисячі долярів. Тепер Інститут став перед необхідністю перевести основний ремонт, без якого грозить Інститутові зачинення дверей з припиненням діяльности — себто катастрофа. Треба закласти новий дах, такий сам, як був первісно, треба завтоматизувати і урухомити вінду (ліфт внутрі будинку, треба відновити вищі поверхи.

Дирекція Інституту зак-

(Закінчення на стор. 5)

Н. Н.

ДІЯЛЬНІСТЬ УІА

III

Відносно будинку Інституту, то за порадами архітектів, інж. Ю. Ястремського і інж. Ю. Рицаря зроблено багато направ у звітовому році. Наприклад, в пивниці підмуровано підтримку під входовими каменями, направлено дах (але не замінено його в цілості новим покриттям), споряджено і відновлено залізну огорожу-паркан по всім вимогам пам'яткового будинку, відновлено зовсім бібліотеку на партері, що була знищена виливом води зі старих рур вбудованих в стіну, відмальовано кімнати на другому поверсі, встановлено світляні системи для мистецьких виставок на двох поверхах, відновлено туалети на партері, встановлено доплив води на всі поверхи, уточнено місця в стінах та направлено рури в кухні та інших кімнатах, де витікала вода, розпочато переговори з кількома фірмами відносно направи та цілковитого змодернізовання вінди і т. д. По відновленні двох поверхів нині праця посувається на вищі поверхи. В цих працях — утримання будинку — велика заслуга адміністратора В. Лисняка.

Закінчуючи свій звіт, В. Баранецький додав, що, зваживши число, різноманітність і якість культурних імпрез і всесторонню діяльність, яким жодна інша установа в цій околиці не може дорівняти та беручи до уваги потребу постійних направ старого, але безцінного будинку, воно справді дивно і радісно, що так багато було зроблено відносно малою групою відданих, безінтересовних членів-добровольців з одним тільки платним працівником. В 1993 році УІА святкуватиме 45-ліття свого успішного існування і плянує у тому році позпочати ювілейну кампанію придбання нових членів, старших і молодших ґенерацій, щоб запевнити дальший ріст і розвиток цієї безпаралельної, загальнокультурної установи.

Далі звітувала інж. Марія Гончаренко за працю секретаріяту. Вона доклала, що сходини Дирекції відбувались кожного місяця. Усі протоколи є в осібній книзі. Багато більше засідань відбули окремі комісії директорів в окремих питаннях. Комітети Музичних Імпрез, Мистецтва, Членства, Культурної Спадщини, Научний та Будинку в потребі також відбували окремі сходини. М. Гончаренко рівно ж відчитала листу всіх директорів і подала, що на день Зборів було 335 повних членів і 106 частинних, тобто тих, які ще не сплатили повної членської вкладки. Всіх членів є 441. В 1991 році вписано 13 повних членів.

Про фінансові справи УІА звітував скарбник Мирон Гнатейко. Він детально вияснив всі позиції у фінансовому звіті за біжучий рік, порівнюючи його до попереднього, а також до останніх чотирьох років. У звітовому році приходи виносили 160,426 дол., а розходи, включно з амортизацією будинку, 157,025 дол. залишаючи надвишку 3,401 дол. В білянсових позиціях, біжучі активи виносили 4,484 дол., нерухомости 262,488.00 дол., інвестиції (фонди) 401,153 дол. Разом активи осягли суми 668,125.00 дол. В пасивах, біжучі зобов'язання 7,218.00 дол., а власний капітал 660,907.00 дол.

Писемні звіти голови і скарбника були роздані усім присутнім членам.

У дискусії над звітами забирали голос Б. Бойчук, О. Балабан, Е. Ярош, Ю. Ястремський, д-р Ю. Савицький, Ю. Гончаренко, д-р В. Петришин, А. Оленська-Петришин, Дж. Дранс, О. Роговська, І. Стецура, д-р С. Ворох і інші. Дискусія торкалась головно можливости та доцільности приміщення Місії України в УІА.

Правний дорадник УІА адвокат Богдан Шандор вияснив, що на прохання голови Інституту, його фірма, Мадж. Ровз (в якій президент Никсон був партнером) присвятила даром коло 100 годин праці, щоб перевірити всі правні аспекти зв'язані з цією можливістю. Він ствердив, що перевіривши тестамент покійного В. Джуса, там не було жодних інструкцій відносно диспозиції будинку УІА. УІА також не може подарувати будинку жодній організації, яка не має статусу звільнення від податку під законом 501 с 3, такий як має Інститут. Він потвердив, що на лист підготований його фірмою УІА отримає відповідь від податкового уряду міста Ню Йорку, що ця частина будинку, в якій би містилася Місія підлягала би оподаткуванні, як це доклав голова у світі. Тут д-р Ворох поінформував присутніх, що в недавній розмові з амбасадором Батюком виявилось, що Місії потрібний цілий будинок і тому звернувся, щоб присутні підтримали акцію придбання фондів на дипломатичні місії України, яку започаткувала Фундація Піддержки Місій України, і яку він репрезентує. Присутні підтримали цей заклик рясними оплесками.

В. Назаревич привітав теплими словами присутніх на залі Теодора Джуса, сина покійного св. п. основоположника Інституту, і його дружину, а цей звернувся зі зворушливими словами подяки дирекції і усім членам, що так активно і послідовно вводять в життя ідеї і мрії його покійного батька. Він висловив вдячність за гарне утримання дому і склав 1,000 дол на праці Інституту.

У дальшому ході зборів, А. Пащук, виступаючи в імені Верифікаційної комісії у складі А. Пащук, Б. Бойчук і В. Лисняк, доклав, що число кворум було перевищене, що разом присутніх на залі та членів заступлених через повноваження (проксіс) було 141, отже Збори — правосильні.

За Номінаційну комісію, М. Гончаренко прочитала імена членів Дирекції, реченець яких закінчився, а це: Люби Кос, З. Баб'юка, В. Назаревича і М. Гончаренко і представила листу кандидатів на нову каденцію трьох років, а саме: В. Назаревич, Б. Шандор, Л. Кос і З. Баб'юк. Тому, що інших кандидатів не було, листу, що її подала Номінаційна комісія прийнято через аклямацію.

На пропозицію скарбника М. Гнатейка присутні рішили усталити членську вкладку на 1993 рік у висоті 100 дол.

В. Баранецький ще раз звернувся з апелем, щоб в надходячому році з нагоди 45-ліття існування УІА усі члени активно підтримали кампанію придбання нових членів, серед своїх родин, приятелів та свідомої громади. Він теж звернувся до всіх українців та установ в Америці із закликом, щоб фінансово підтримати загальнокультурну інституцію, яка віддана до їхніх услуг і якою користуються майже усі українські установи, коли йдеться про репрезентативні виступи перед американцями і чужинцями. Це обов'язок кожного українця захистити це вікно нашої громади у західній світ.

ПРОТОКОЛ НАРАД ГОЛОВНОГО УРЯДУ

СОЮЗІВКА

18-21 травня 1992

6.

ПРИВІТАННЯ, РЕЗОЛЮЦІЇ І РЕКОМЕНДАЦІЇ ГОЛОВНОГО УРЯДУ УНС

Закінчення

РЕКОМЕНДАЦІЇ КОМІСІЇ СОЮЗІВКИ

Беручи до уваги, що Союзівка є важливим братським придбанням для членів УНС, і тому, що Союзівка на протязі майже 40 років йшла на зустріч братським, культурним та товариським потребам членів УНС, і тому, що Союзівка є потенціяльним засобом для приєднання членів до УНСоюзу, і тому, що Головний Уряд УНС є зобов'язаний дальше давати фінансову і матеріяльну допомогу Союзівці в її перебудові та відновленні, Головний Уряд УНС рекомендує Головному Екзекутивному Комітетові наступне:

1. Продовжувати давати фінансову допомогу Союзівці на потреби відновлення давніх приміщень, побудову нових, модерних приміщень, як також на ведення братської культурної та товариської діяльности.

2. Покликати спеціяльну комісію експертів для того, щоб вони розглянули фізичний стан Союзівки та зладили плян на довшу мету для її розбудови, що включало б збільшення кількости приміщень для гостей, щоб зробити Союзівку модерним цілорічним ресортом.

3. З нагоди відродження на Україні Української Автокефальної Православної Церкви УНСоюз спорудить на Союзівці бронзове погруддя Митрополита Василя Липківського.

Віддаємо признання за пророблену працю:

Перебудова Києва, побудова нового басейну, запровадження телефонних ліній, кабельного телебачення та охолодження в деяких будинках як також встановлення кредитних карток для полагодження рахунків.

За Комісію Союзівки:

Володимир Квас, Нестор Олесницький, Василь Пастушок, Евген Іванців, Олександер Худолій, Аня Дидик-Петренко, Володимир Корчинський, Стефан Гавриш, Олександер Благітка, Рома Гадзевич, Глорія Пащен, Геновефа Жеребняк, В. Дідюк.

РЕКОМЕНДАЦІЇ КОМІСІЇ ДЛЯ СПРАВ КУЛЬТУРИ

Культурна Комісія представляє Головному Урядові УНС такі пропозиції та схвалення:

1. Вітаючи історичні події, що відбуваються під цю пору в Україні,спрямовані на відбудову української незалежної й суверенної держави та на відродження повної культурної суверенности українського народу, Головний Уряд УНСоюзу уповноважує Екзекутиву УНСоюзу й доручає їй піддержувати культурні, зокрема наукові, передовсім недержавні установи України та їх акції в межах своєї спроможности.

2. Культурна Комісія пропонує допомогу УНСоюзу у побудові пам'ятників: Тарасові Шевченкові та Михайлові Грушевському у Львові й схвалює, щоб вислати делеґата УНС на їх відкриття. Відкриття памятника Шевченкові відбудеться в серпні ц.р.

3. Культурна Комісія з признанням схвалює дотеперішню діяльність УНСоюзу спрямовану на пов'язання й затіснення культурних зв'язків з Україною, зокрема зі встановленням представництва пресового бюра УНСоюз в Києві та доручає його розбудову й, по змозі,поширення на місто Львів.

4. Культурна Комісія пропонує адміністраціям "Свободи" й "Ukrainian Weekly" висилати по два примірники своїх та інших видань, які є чи будуть в їх посіданні, для бібліотеки НТШ у Львові і по змозі до інших наукових установ України.

5. Культурна Комісія схвалює акцію УНСоюзу щодо допомоги культурним і мистецьким групам з України для відвідин українських громад на Заході, й уповноважує Екзекутиву УНСоюзу продовжувати ці заходи та поширити їх також для скріплення взаємин з представниками наукових установ в Україні і ЗСА.

6. Культурна Комісія,передбачаючи майбутню іміґрацію громадян України до ЗСА, звертає увагу на потребу приготовити заходи для включення їх в УНСоюз, при чому слід взяти до уваги та доповнити наш довоєнний і повоєнний досвід у цій важливій акції.

7. Культурна Комісія з признанням схвалює проект Екзекутиви УНС щодо підгутування й друку повної історії У.Н.С. в його сторіччя в двох мовах. Екзекутива повинна договоритися з автором цієї книжки щодо її змісту, обсягу та часу виготування так, щоб вона появилася друком перед сторічними ювілейними святкуваннями.

8. Культурна Комісія пропонує Екзекутиві УНС зайнятися з особливою увагою утворенням повноцінного Музею й Архіву УНСоюзу, якщо можливо, ще перед його ювілейними святкуваннями. Екзекутива буде уповноважена договоритися з ким слід у цій справі. Відвідини Музею й Архіву піднесли б вагу майбутнього ювілею.

9. Культурна Комісія пропонує Головному Урядові УНСоюзу видатно й активно включитися в загально громадську акцію допомоги Науковому Товариству ім. Шевченка у Львові, у придбанні власного дому,з метою примістити в нім свою бібліотеку й архіви та влаштувати бюра та робітні для науковців, а зокрема для влаштування відповідного приміщення для сторонніх відвідувачів, зокрема з-за кордону й з-за океану, особливо із ЗСА.

За Культурну Комісію підписали її члени: д-р. Я. Падох, голова мґр. І. Геврик, секретар, д-р. Б. Гнатюк, Олександер Худолій,Аня Дидик-Петренко, Василь Ліщинецький, ред. З. Снилик.

Комісія переглянула минулорічні свої ухвали та, взявши до уваги факт, що значна частина їх не була виконана, або не закінчена та що її пропозиції залишилися актуальними, повторює і підтримує їх актуальність та потребу здійснення.

РЕКОМЕНДАЦІЇ КОМІСІЇ БРАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТИ

Комісія рекомендує продовжувати традиційну братську діяльність УНС та закликає відділових урядовців і членів окружних комітетів до такої діяльности:

1. Відвідувати хворих та немічних членів у лікарнях, закладах чи приватних домах і, брати участь у похоронах членів.

2. Дбати про моральну і матеріяльну допомогу потребуючим дітям в Україні та інших країнах, а головно потерпілим дітям чорнобильської катастрофи.

3. Сприяти культурному розвитку наших громад в Америці і в Канаді.

4. Відновляти спортову діяльність по відділах для наших дітей.

5. Допомагати українським новим іміґрантам, морально і матеріяльно і старатися включити їх у зорганізоване укр. життя, а головно в ряди УНСоюзу.

6. Доручити керівникові Братської Діяльности докласти всіх зусиль увести в життя і здійснити пропозиції й рекомендації.

7. Комісія схвалює дотеперішню діяльність керівника Братської Діяльности у впроваджуванні дитячих конкурсів, у листування дітей з України з дітьми в Америці і в Канаді, та в акції вибору союзовця року УНС та союзових округ.

За комісію Братської Діяльности:

Ґлорія Пашен-голова
Текла Мороз-секретарка

члени комісії:
Андрій Кейбіда
Володимир Квас
Володимир Сохан
Васнь Дідюк
Василь Лучків
Степан Гавриш

РЕКОМЕНДАЦІЇ КОМІСІЇ ВІДЗНАЧЕННЯ 100-ЛІТТЯ УНСОЮЗУ

стверджує наступне:

1. Що праця над історією УНСоюзу в англійській та уркаїнській мовах поступає вперед і має закінчитися до вересня, 1993 року.

2. Що округам слід активню включитися у підготовку до святкувань століття УНСоюзу і їхні пляни повинні бути якнайшвидше завершені. На тих святкуваннях вшанувати піонерів та заслужених союзовців.

3. Що багато місцевих відділів та округ УНСоюзу мають можливість влаштувати у приміщеннях місцевих музеїв виставки з нагоди століття УНСоюзу. Такі виставки координуватимуться з Головною Канцелярією. Ми закликаємо всі відділи та поодиноких членів, в яких є цікаві експоната з історії УНСоюзу, подарувати або позичити ці меморабілії для пересувної виставки з нагоди століття УНСоюзу.

4. Що УНСоюз організуватиме два все-народні концерти - в метрополітальному Нью Йорку і метрополітальному Торонто.

5. Що УНСоюз розгляне можливість влаштування спеціяльної конференції присвяченої темі переоцінки значення та ролі американця українського походження.

6. Що УНСоюз призначить спеціяльний постійний комітет для відзначення Сотої річниці УНСоюзу, в склад якого-по можливості-входитимуть голови округ. Головний Предсідник прийме на працю особу, яка виконуватиме ролю координатора святкувань століття УНСоюзу.

За Комісію: Уляна Дячук, Нестор Олесницький, Глорія Пашен, Іван Геврик, Василь Пастушок, Стефан Гавриш, Василь Дідюк, Тарас Шмагала, Рома Гадзевич, Евген Іванців, Андрій Кейбіда, Василь Ліщинецький, Гелен Олек-Скот, Геновефа Жеребняк, Ярослав Падох, Аня Дидик-Петренко, Марія Душник.

РЕКОМЕНДАЦІЇ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ КОМІСІЇ

Засідання комісії відкрив голова Василь Дідюк, 19-го травня 1992 р. о год. 1:40 пополудні у бібліотеці УНС. Протокол писав секретар Василь Ліщинецький. У нарадах брали участь Уляна Дячук, гол. пред.

також слідуючі:
Володимир Корчинський
Анна Ремик
Марія Душник
Анна Гарас
Олена Олек-Скотт
Степан Гавриш
Василь Лучків

Голова відчитав протокол із засідання Комісії минулого року (Свобода). Головний Предсідник п. Уляна Дячук відчитала Організаційний Плян Праці на 1991 р. і пропонувала прийняти його як базу для дискусії та розробки його на 1992. р.

Після довгої дискусії, прийнято плян праці на 1992 та слідуючі рекомендації.

1. Відновити відзначування 3-ох жінок за приєднання найбільшого числа членів (2) із найвищу суму забезпечення (1).

2. Включати термінові поліси до рахунку начислюваних нагород, включно із побутом на Союзівці.

3. Випрацювати схему для професійних організаторів що до мінімум їхньої продуктивності.

4. Збільшити зусилля для сполуки малих неактивних відділів.

5. Продовжувати виплату нагород для ґрадуантів українських шкіл.

РЕКОМЕНДАЦІЇ І РЕЗОЛЮЦІЯ КОМІСІЇ ПРЕСИ ТА ПУБЛІЧНИХ ЗВ'ЯЗКІВ

1. Опублікувати протокол із річних нарад Головного Уряду швидко в побільшеннях об'ємом числах Свободи та вислати всім передплатникам Свободи і Українського Тижневика.

2. Створити пост адміністратора, який відповідатиме за поширення видань УНСоюзу, збільшення реклямового матеріялу та посилений продаж книжок відновленою книгарнею Свободи.

3. Уповноважити Комісію преси і публічних зв'язків почати плянування відзначень 100-ліття Свободи, 60-ліття Українського Тижневика і 40-ліття Веселки.

4. Три періодичні видання УНСоюзу повинні мати окремі бюджети і окремі книговодства.

5. Поширити пресове бюро УНСоюзу в Києві принайменше до двох осіб, включаючи персонал з Америки або Канади та з України.

6. Посилити заходи для поширення видань УНСоюзу в Україні.

7. З уваги на погану доставу видань УНСоюзу поштою, вислати делеґацію від УНСоюзу на формальні розмови з головним постмайстером.

РЕЗОЛЮЦІЯ:

Негайно усучаснити компютерну систему висилки видань УНСоюзу.

Ред. В. Дідюк - голова,
гол. ред. З. Снилик- секретар,
члени:
гол ред. "У.Т." Р. Гадзевич,
Т. Шмаґала,
А. Дидик-Петренко.
колишній головний предсідник д-р І. Флис та запрошені гості.

ЧЕТВЕРТИЙ ДЕНЬ НАРАД

четвер 21-го травня 1992 р.

Ранню сесію відкрила У. Дячук, гол. предсідник. Перед продовженням програми Н. Олесницький, голова Статутової Комісії коротко звітував про працю Комісії. Члени Головного Уряду мали нагоду висловити свої бажання і думки про зміни в статуті. Голова Статутової Комісії запропонував, щоб всі члени Головного Уряду, повернувшися до своїх округ, засягнули опінії та бажання голів округ, секретарів та членства. Всі свої рекомендації, чи пропозиції та бажання можуть вислати до Статутової Комісії не пізніше, 7-го вересня 1992. Проєкт нового статуту має бути виготовлений до кінця 1992 року. Коли буде потреба, то Статутова Комісія ще зійдеться на засідання перед кінцем року.

10. ЗАТВЕРДЖЕННЯ РІЧНОГО БЮДЖЕТУ

Головний Касир А. Благітка представив, запроектований бюджет на 1992 рік. Фінансова Комісія на своїх засіданнях переглянула цей плян. Головний Уряд одноголосно прийняв поданий бюджет на 1992-ий рік із 13,028,000 дол. приходів, та 11,346,500 дол. розходів, річною надвишкою в сумі 1,681,500 дол. та капітальним бюджетом 1,630,000 дол.

11. МІСЦЕ І ДАТА КОНВЕНЦІЇ У 1994 Р.

У. Дячук коротко зреферувала дискусію над цією точкою із попереднього засідання в 1991 році. Відтак, У. Дячук відчитала минулорічну резолюцію про вибір місця Конвенції. Коротко сказавши, збори уповноважили Екзекутиву рішити про вибір місця на Конвенцією. Дальше У. Дячук сказала, що брала до уваги Джерзі Ситі, як місце на слідуючу Конвенцію, але це відпало, бо там нема готелю, щоб відбути таку Конвенцію. Тому вибрала Пітсбурґ, бо є новий готель Гілтон і добре получення літаками. Це рішення я зробила з порозумінням з гол. радним А. Джулою, сказала Уляна Дячук. Більшість праці з підготовкою Конвенції перебере на себе Гол. Канцелярія але А. Джула буде з нами тісно працювати. Конвенцію заплановано від п'ятниці, 6-го травня до 10-го травня 1994. Кошти кімнат запевнені на два роки наперед. Одна особа в кімнаті 94 дол. а дві особи 104 дол., або 96 дол. за всі кімнати незалежно скільки осіб. Податок є 11%. Концерт можемо відбути в Heinz Hall, котра містить коло 2,000 осіб.

С. Гавриш: Я не маю нічого проти Пітсбурґу, але думаю, що Філядельфія перша зголосилася відбути Конвенцію. Філядельфія до сьогодні перша округа по організації членів. Все була дуже активна в союзовій праці. Навіть з практичного боку Філядельфія має більше українського населення і є більше центрально положена. Я думаю, що Ви просто зіґнорували цю округу. Я уважаю, що Ви не дали нагоди.

У. Дячук: Ні, ми брали Філядельфію під увагу, але Філядельфія є небезпечна і наші гості будуть краще почуватися у Пітсбурзі. Може за кілька років ситуація у Філядельфії покращає і тоді знову буде можливість.

А Джула: Я побіцяв пані Уляні Дячук допомагати у підготовці Конвенції, так само, як це робив я в 1978 році, коли Конвенція відбувалася у Пітсбурзі.

12. РІЗНЕ (ВНЕСКИ І УХВАЛИ)

Аня Дидик-Петренко: Хочу подати до відома, що 22-го серпня на Союзівці відбудеться святкове відзначення Річниці Незалежности України. Запрошуємо всіх на ці святкування. В програмі виступить Український Національний Хор під керівництвом Михайла Длябоги.

Друге, маю прохання до Вас, якщо у Ваших Округах є танцювальні групи, чи артисти, або письменники та інші мистецькі групи, котрі хочуть виступати на Союзівці, прошу зголосити їх до мене. Я все шукаю нових мистців, щоб виступали літом на Союзівці та щоб програми були цікаві і різноманітні.

Ще раз хочу підкреслити, що всю працю, котру виконую в підготовці літніх розвагових програм на Союзівці, виконую в рамцях мойого посту, як головна радна і на прохання пані Уляни Дячук. Я не дістаю жодної дієти, чи платні за цю працю, радше роблю це добровільно.

Н. Олесницький: Хочу попросити Гол. Уряд, щоб через Уряд України, може пана Гориня, ми могли передати список посмертних виплат й імена спадкоємців в Україні. Коли ми це не зможемо полагодити до певного речення, то виплати можуть залишитися в руках стейтів в Америці. Прошу, щоб наш Головний Уряд поміг відшукати правдивих спадкоємців наших померших членів.

У. Дячук: На жаль, ми вже це пробували полагоджувати через Уряд в Україні, але вони тепер дуже перевантажені працею і мало можуть нам допомогти.

В. Гнатюк: Пропоную внесок до Резолюційної Комісії, щоб "Свобода" обширно написала про святкування Незалежности України та історичне передання мандату УНР в екзилі на руки Президента Л. Кравчука, котре відбудеться в Києві в серпні цього року.

Р. Гадзевич: Чи ми маємо встановлену процедуру на полагодження прохань, котрі наспівають до Фонду Відродження України, і чи маємо термін на відповідь? Я чула нарікання, що ці прохання не дістають жодної відповіді.

Друга пропозиція: Чи поодинокі відділи в своїх околицях могли б зорганізувати програми для передшкілля, так звані "play groups". Це могло б бути корисним, щоб приєднати молодше покоління в члени УНС.

У. Дячук: Відносно аплікацій до Фонду Відродження хочу вияснити, що всі аплікації приходять на мої руки. Я їх переглядаю, тоді подаю до уваги цілої Екзекутиви. Багато рішаємо телефоном, а всі допомоги подаємо в Свободі і Weekly. УНС не може допомагати всім, хто до нас звертається. Ми маємо свої проєкти і пляни на гроші зібрані у Фонді Відродження.

Н. Олесницький: Я знаю, що ми маємо багато прохань, але ми можемо висилати стандартні листи про наше рішення на всі прохання.

Р. Гадзевич: Я не є за тим, щоб ми давали на чужі проєкти. Я була, і є за тим, щоб ми мали свої проєкти. Я про це говорила у моєму звіті. Часто ми не дістаємо належне признання за гроші, котрі ми видаємо на різні чужі проєкти.

У. Дячук: Так, я це читала у Вашому звіті.

Е. Іванців: Я годжуся з Ромою Гадзевич. Ми повинні уважати, щоб нашій організації давали належне признання, бо часто УНС дає великі гроші, чи повні і нема навіть згадки про наш вклад. Це впливає неґативно на розвиток нашої організації. Ми повинні працювати над тим, щоб УНС діставав належне признання за свою працю в громаді.

Ґ. Пашен: Хочу відмітити, що наприклад, коли стейт Ілиной дає фонди на щобуть, то зараз виразно зазначено, що спонзоровано чи уфундовано стейтом Ілиной. Ми всі згідні з Р. Гадзевич, що ми замало дістаємо і вимагаємо признання за нашу працю.

А. Чопек: Які видатки покриває УНС в програмі Навчання Англійської Мови літом на Україні?

У. Дячук: Ми платимо тільки за підручники, та одноденний семінар, котрий відбудеться в приміщені УНС в Джерзі Сити. Учителі самі собі покривають всі кошти подорожі. Жадна платня учителям в це не входить. Учителі не дістають жодної платні, а кошти прожитку покриває тов. Просвіта на Україні.

О. Благітка: УНС приблизно видасть 15,000 дол. на цей проєкт.

Г. Олек-Скат: Рекомендую, щоб ми не скликали засідання Гол. Уряду в часі Memorial Day, бо тяжко подорожувати в такий час. Пропоную, щоб не було скоріше у травні.

У.Дячук: Я говорила з управителем Союзівки І. А. Флисом і він дав нам дві дати в травні 17-го травня, або 22-го травня 1993 року. Ми можемо це тепер рішити.

Збори рішили відбути слідуючі річні наради від 17-го травня 1993.

Я. Падох: Я пропоную закупити дім УНС у Львові, або в Києві.

П. Дорожинський: Я підтримую цю пропозицію, коли така можливість буде, тільки з тим, щоб взяти під увагу Київ перше.

В. Сохан: Пропоную закрити дискусію.

Пропозицію прийнято одноголосно.

13. ЗАКРИТТЯ

Гол. предсідник У. Дячук закрила наради та підсумувала працю Комісій і підкреслила, що учасники цих засідань майже одноголосно висловили потребу поширити членство УНС та включитися в працю відродження України. У. Дячук подякувала всім присутнім за їхню участь зборах та працю. Засідання закрито національним гимном "Ще не вмерла Україна."

Володимир Сохан
головний секретар

Збірки взорів на вишивання о. Д. Блажейовського

Ікона, яку вишив о. д-р Д. Блажейовський, у каплиці Сестер Катехиток св. Анни в Куритибі, Бразилія.

Цього року вийшли друком дві збірки взорів отця д-ра Дмитра Блажейовського на вишивання ікон на хоругви та на стіни, і на вишивання стихарів, обрусів до церкви, портретів і на деяке інше вишивання. Одна із збірок — четверта збірка (усі нові взірці), а друга — це спільна збірка усіх дотепер виданих взорів (1—4). Перша має 43 рисунки, а спільна 89 рисунків. Четверта призначена для тих, що мають попередні збірки, а спільна, у якій є всі чотири дотепер видані збірки (1—4), друкована головно для України, бо там за тими збірками питали, а вони — початкові — вичерпані. Отже ця спільна збірка — це перевидання збірок 1—4, що вже були друковані. Цього роду повну спільну збірку можна б післати родині чи знайомим в Україні, або своїй давній парафії в Україні, бо в Україні загально вишивають і без сумніву така посилка була б там корисна і на часі.

Вишивані хоругви о. д-ра Дмитра Блажейовського зберігаються в українських катедральних соборах: у Мюнхені, Німеччина (дві), у Мельборні, Австралія (дві), у св. Юрі у Львові (дві), у Люрді (чотири) і в Українській Центральній Семінарії в Римі (чотири), а ікони — у Люрді (дві), в Українській Центральній Семінарії у Римі (дві), у бібліотеці Папського Східнього інституту в Римі (одна), у Ватиканській бібліотеці (одна), у Гуцульському музеї в Коломиї (дві) і образ бандуриста між козаками в Шевченківському музеї у Каневі. У каплиці мають ікони: Митрополит Сулик (дві), Владика Дмитерко (одна), Сестер Катехиток св. Анни у Куритибі, Бразилія (одна), а по чотири євангелисти на мантіях мають: Блаженіший Кардинал Мирослав Любачівський, Митрополит Сулик і Владика Лостен.

Більшу скількість вишитих ікон та іконок взяли: Владики Прашко і Лостен, Митрополит Сулик, о. Василь Прийма, Сестри Служебниці, Українська Центральна семінарія у Римі. Кількадесят більших і менших ікон взяли у різних країнах українські церкви та парафіяни.

Про мистецьку творчість о. Дмитра Блажейовського були згадки у київських журналах „Образотворче мистецтво" (ч. 1), „Народна творчість та етнографія (ч. 2), „Вітчизна" (чч. 7—11) за 1991 рік, „Народна творчість та етнографія" (ч. 2).

У 1992 році о. Дмитро Блажейовський мав ряд виставок своїх вишитих хоругов та ікон інших вишивок та взорів на їх вишивання. Виставки відбулися: у Римі ~~7—8 квітня~~, у Львові з 22-го квітня до 3-го травня, у Тернополі 5—12-го травня, у Івано-Франківську 15—24-го травня, у Луцьку 27—31-го травня, у Києві 4—14-го червня, у Каневі 16—21-го червня, у Миколаєві 23—28 червня, у Коломиї 1—5-го липня, у Косові 6—8-го липня. У кожній місцевості, де в Україні була виставка, були також статті про виставку та про речі на виставці і про автора.

Ікони та решта вишивок, що експонувалися на виставці, були вишиті з взірців, що є на продаж. Ціна четвертої збірки: 20 дол., спільної 40 дол., поручена почта 60 дол. Збірки ці можна набути в українських книгарнях або в автора. Якщо в автора, то за попереднім присланням особистого чека: ціну збірки і на поручену почту, а також адреси, кому післати. Якщо в Україну, також телефон, якщо є. Адреса автора: Rev. Dmytro Blazejowskyj; via G. Stanchi 7/10, 00152 Roma, Italia.

До нас завітав св. Миколай

Св. Миколай в гостях у дітей парафії церкви свв. Кирила і Методія у Бервику, Па.

Свято св. Миколая, що відбулося у неділю, 6-го грудня у залі при церкві свв. Кирила і Методія у Бервику, Па., під патронатом двох Відділів Українського Народного Союзу — 164-го і 333-го, було дуже вдалим. На зустріч зі св. Миколаєм прибуло 28 дітей і понад 100 старших парафіян.

Діти одержали подарунки, а пізніше відбулася смачна перекуска для всіх. Св. Миколай, хоч і спішив до інших чемних дітей, радо взяв участь у спільній гостині.

Користаючи з нагоди, Тимко Бутрей секретар 164-го Відділу УНС і голова шамокінської Округи, розповів присутнім про Український Народний Союз — найстаршу нашу установу, яка у 1994 році відзначатиме своє 100-річчя, — про різні забезпеченеві грамоти, які можна набути для старших і дітей.

Т. Бутрей

У неділю, 6-го грудня, після Служби Божої, св. Миколай загостив до парафії у Менвіллі, Н. Дж. Зустріч з ним відбулася у церковній залі.

На початку програми-зустрічі виступив о. П. Лабінський. Він привітав присутніх і розповів дітям про наші гарні традиції, зокрема про свято св. Миколая.

Діти суботньої школи зустріли св. Миколая піснею „Ой хто, хто Миколая любить", а Орест Крайник дуже гарно грав на клявірі пісні та коляди.

Святий Миколай для всіх присутніх дітей був дуже щедрий. На закінчення зустрічі дітей пригощали тістечками та цукерками, а дорослі мали каву та солодке.

М. Захарко

Діти парафії у Менвіллі, Н. Дж., з св. Миколаєм.

„Наша віра..."

(Закінчення зі стор. 1)

викликало запрошення Єпископа В. Боєчка до ЗСА. Він поступив до редакції в товаристві Андрія Фарміги з Пассейку, Н.Дж. у якого перебуває але мав нагоду зустрітися з українськими вірними в різних місцевостях як Клівленд, Рочестер, Піттсбург, Пассейк, Савт Рівер та інших. З приємністю ствердив він, що всюди є євангельські церкви і вірні дальше плекають свою віру.

Як це сталося, що саме в Україні, де Українська Греко-Католицька і Православна Церкви охоплюють майже ціле населення, тепер стільки людей прийняло євангельсько-баптистську віру і її дуже пильно плекають?

Наш гість вияснює, що тут велику ролю відіграла віра батьків. Ось, наприклад, його батьки читали Євангеліє і йому пояснювали, і так він, познайомившись глибше зі словом Божим, постановив його голосити. При тому ставить допомогу своїм вірним на дуже важливому місці. Саме В. Боєчко є не лише пастором, але й директором Християнської Місії Милосердя „Добрий Самарянин", що тепер у важких економічних часах дуже важлива. Цю місію можна плекати завдяки допомозі інших країн, дес євангелицька віра дуже поширена. Ось, наприклад, шведський уряд помагає тепер дуже сильно через церкви і вони не зважають на віровизнання, а ставлять натиск на саму допомогу ближньому.

Одним із головних задумів Єпископа В. Боєчка, про який він нам широко розповідає, є побудування євангелицької церкви у Львові на яку вже вірні, яких у Львові є понад 600, дістали приділену землю на Кульпарківській вулиці. Але, як знаємо, при теперішніх економічних умовах у Галичині на це треба дуже багато неспівмірних для вірних у Львові фондів і пастор В. Боєчко надіється, що тут допоможуть йому вірні та прихильні люди із ЗСА.

До речі, він є також редактором журналу для вірних п. н. „Примиритель". Другий важливий проєкт нашого гостя це щосуботня телевізійна програма — наука, але це також зв'язане з фондами.

В дальшому Єпископ В. Боєчко мріє про зорганізування під Львовом окремої фарми, на яку дістали вже біля Городка землю. Там вірні на добровільній базі могли б працювати, вирощуючи потрібні для життя продукти, як збіжжя, буряки, картоплю, щоб відтак мати змогу прохарчувати бідних людей, особливо старших віком, які вже самі не можуть заробити. Але й тут треба зерна та інших земних продуктів, щоб ця фарма могла розвиватися.

Для всіх тих добрих та потрібних цілей відкрито окреме конто в кредитівці „Самопоміч" у Пассейку і наш гість надіється, що українці діяспори допоможуть у тому доброму ділі. Усі датки можна посилати на адресу: Good Samariten Mission Lviv 03485 — 99 c/o Self-Reliance Federal Credit Union, 851 Allwood Road, Clifton, N.J. 07012 — 1922; tel.: (201) 471-0700.

Проблема...

(Закінчення зі стор. 2)

ликає українських мешканців Ню Йорку і околиці, щоб вони зголосили своє членство і вплатили одноразово 1,000 дол. або початково 200 дол. і повторили таку вплату річно ще чотири рази. Зголошення слати на адресу: Ukrainian Institute of America, 2 East 79th Street, New York, NY 10021. Тел. (201) 288—8660.

Український Інститут Америки не є фінансовою установою. Він так само, як Наукове Т-во ім. Шевченка, Українська Вільна Академія Наук, Український Науковий Інститут при Гарвардському Університеті — працює для української культури і для поширювання доброго українського імени в американському світі. Від поверх року увага української діяспори звернена на Україну. Але ж українська діяспора не може ліквідувати свою діяльність і духово завмерти, бо це була би величезна шкода і для України. Всі великі народи мають свої культурні установи поза материком, у країнах демократичного Заходу. Двісті долярів впродовж п'ятьох років — не принесло би видатної користи Україні навіть в її теперішній скруті. А ця невеличка сума врятує життя Українському Інститутові Америки.

Денвер придбав іконостас для церкви в Болохові

Проєкт вивчення англійської мови в Україні, що його започаткував Український Народний Союз, вже у своїй першій фазі дав нагоду нашим учителькам познайомитися з селом Болохів Калуського району Івано-Франківської області.

На цій території у Чорному Лісі перебували наші вояки УПА, тому большевики в 1950 році спалили село і зрівняли з землею, а мешканців (185 родин) вивезли на заслання в Сибір. Залишилася церква, з якої зробили магазин, де зложили знищені церковні речі, які відтак большевики спалили.

У 1960—1970-их роках люди наші почали вертатись із заслання і будувати хати на давніх батьківських місцях. Повернулося всього 12 родин, церква тоді була власністю колгоспу села Тур'я і була у руїні. За два роки громада церкву відбудувала, купила центральний свічник—„павук" за 11,000 карбованців, образами і вишивками прикрасила церкву в середині. Від наших учительок селяни одержави 125 дол. і гроші ці зужито на помалювання копул на церкві. Про це все розказала П. Руда і просила, щоб про це розповісти нашій громаді в Денвері, а також просила про грошову поміч на іконостас. Учителька Зеня Тарчанин-Кунаш, повернувшися до Денверу, представила цю справу нашому парохові о. Олександрові Продивусові. Отець проголосив у церкві збірку на іконостас і на цей заклик парафіяни зложили 1,500 дол. Гроші ці пані Зеня особисто доручила місцевому парохові о. Богданові Бігунові в Болохові, будучи там другий раз. Це все бачили ми на фільмі, що висвітлила пані Зеня. Учительки наші мали нагоду зустрітися з парафіянами села Болохова, прив'язаними сильно до своєї церкви і кореня свого народу. Нічого їх не зломило — ні переслідування, вивози на Сибір, ні розстріли, ані терор. Люди ці вітали наших учительок квітами, щирим серцем, гостили. Ці люди — спадкоємці високої культури — не пропали, не загинули під терором.

А недавно ми одержали від пароха з Болохова о. Богдана Бігуна гарного, щирого листа з подякою і запрошення відвідати село. Можливо хтось з нас і зможе скористати зі запрошення і відвідати відновлену церкву.

Зеновія О. Пиріг

Отець Богдан Бігун, парох церкви в Болохові, Зеня Тарчанин-Кунаш і члени церковного комітету Іван Чурій та Михайло Васильків.

„Українські церкви в Альберті"

Під такою назвою в неділю, 6-го грудня 1992 року, у виставовій залі Канадсько-Української Мистецької Фундації в Торонто відбулось відкриття ще одної за пляном образотворчої виставки. Сорок два твори мисткині Парасі Іванець із її збірки „Сто шістдесят українських церков Альберти" було представлено на виставці, яку в імені Дирекції КУМФ відкрив Яків Креховецький.

Про творчість і вагому ціну зображених церков П. Іванець сказала у своєму слові мгр Аріядна Шум-Стебельська.

На картинах, мальованих олією на полотні, було зображено 26 католицьких і 16 православних церков, які мисткиня тим їх удокументувала. При кожній картині видніли написи-списки з інформаціями про релігійну приналежність даної церкви і кому із святих за їхнім ім'ям вона була дедикована, з місцевістю і роком, коли вона була збудована. Таким чином увіковічнено деякі архітектурні будівлі перед тотальним забуттям про їхнє існування. Багато з тих дерев'яних церковць вже не існує. Одні вже згоріли, інші були дискретно зруйновані, а на їхні місця були збудовані нові церкви, а ще деякі з них перенесено в Українське Село Культурної Спадщини, яке находиться на схід від Едмонтону, для збереження від цілковитого знищення.

Альбертський краєвид був і лишився до нині характерним, що в ньому, передовсім в північносхідньому регіоні провінції, видніли і видніють дотепер, часто-густо українські церкви. Ці структури, з цибулястими банями, збудовані з першій і другій декадах цього століття, тобто в найважчих часах економічної кризи, першими українськими поселенцями, яким з нечисленним скупченням надходила потреба перш за все будувати храми Божі. Напроти заборони будувати церкви в Україні, як рівнож і нищенням наших історичних церков УАПЦ й УГКЦ в 1930—40-их роках, українські піонери не переривали нитку нашої духовної культури, а радше принесли її з собою, в діяспору, до степових провінцій Альберти, Саскачевану, Манітоби тощо, де її продовжували і використали для своїх потреб. І слідуюча хвиля українських імігрантів до Канади залишила по собі не малі сліди інтенсивного будування церков, бо вони були віруючі люди, які з великим завзяттям споруджували „народні церкви" без знання професійної будівельної архітектури.

Отож, церкви намальовані П. Іванець з натури, більше з них літом, ніж зимою, є доказом її відданости творчому мистецтву і що вона ними зуміла передати частину доби і кусок періоду, в яких існувало українське буття на тих теренах альбертських пустель.

Збудована у 1904 році з округлого дерева українська католицька церква Успенія Пречистої Діви Марії у Вох, українська каатолицька церква св. Івана Хрестителя у Торсбі, збудована 1907 року, та ряд інших вказують на початки будування церкв із різними стильовими особливостями. А ще деякі з них нагадують нам просто спорудження житлової чотиристінної хати, з маленькими прибудовами спереду і позаду, тобто вівтарної частини і бабинця і тільки з одною банею на верху.

П. Іванець зафіксувала існування на преріях Альберти людського життя і з часом саме ця пам'ятка так численно намальованих церков, стане історично вартіснішою. Створивши ці картини, в них П. Іванець вложила свій великий труд, який заслуговує на належну оцінку.

Виставка тривала до 23-го грудня, яку приходили оглядати люди із близьким до цієї тематики зацікавленням.

Павло Лопата

Л. Кравчук...

(Закінчення зі стор. 1)

і розколу — як суспільства, так і депутатського корпусу". В нинішній конституції не сказано, що укази Президії Верховної Ради має затверджувати Верховна Рада. Тому, щоб скасувати заборону КПСС-КПУ, потрібне рішення Конституційного суду. „Я можу вирішувати будь-які проблеми і з демократами, і з республіканцями, і з соціялістами, але тільки до тієї межі, доки вони не пов'язують їх з незалежністю, намагаючись дискредитувати саму ідею української держави", — пояснив Президент України.

У ДЕСЯТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ТРАГІЧНОЇ СМЕРТИ
нашої невіджалуваної
ДОНІ, СЕСТРИ І ТЕТИ

бл. п.

ЛЕСІ СЛОБОДЯН

ст. пл. куреня „Чортополохи"
буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

в церкві Рождества Преч. Діви Марії
в Ню Бранзвик, Н. Дж.
в неділю, 31-го січня 1993 р. о год. 10:30 ранку

ПОМИНАЛЬНІ СВЯТІ ЛІТУРГІЇ
будуть також відправлені
в українській католицькій катедрі
в Буенос Айрес, Арґентина;
в українській католицькій церкві
в селі Городниця, Україна.

Просимо друзів і знайомих помолитися за спокій душі нашої найдорожчої Лесі.

Мама — МАРІЯ
сестри —
СОНЯ
ВІРА з чоловіком ЮРІЄМ ПОПЕЛЬ
сестрінки — ТАРАС, АНДРЕЯ, МЕЛЯСЯ

У світлу пам'ять К. Лукач

Небагато вже залишилось поміж нами людей із давньої еміграції. Все швидше рідшають ряди тих, хто на протязі десятиріч віддано працював для своїх громад, не очікуючи платні чи похвал. Їх відхід у вічність залишає велику прогалину, що її нелегко, а то й неможливо заповнити. Третього грудня 1992 року невелика українська громада в Вілкс-Беррі, П., зазнала великої втрати із смертю Катерини Лукач, визначної громадянки, співосновниці й довголітньої секретарки 282-го Відділу Українського Народного Союзу.

Катерина Лукач народилася в червні 900 року в Мостах Великих, повіт Жовква, в родині Петра й Матрони, з Сенютів, Германів. До Америки приїхала 1928 року й поселилась у Вілкс-Беррі, де з 1904 року проживав її батько. Поруч з обов'язками матері п'ятьох дітей і працею в компанії Ґудріч вона жваво цікавилася життям місцевої української громади і активно працювала для церковних організацій парафії свв. Петра і Павла. Була членкою Апостольства Молитви і секретаркою Українського Католицького Клюбу Матерів та брала участь у підготові різних релігійних імпрез і в усіх починах парафії, пов'язаних з придбанням фондів для її утримання. Беззастережна відданість Українському Народному Союзові мала довгу традицію в родині Германів, з якої Покійна походила, бо її батько був довго секретарем його 99-го Відділу, а брат Григорій служив цій нашій центральній установі заступником предсідника (1937—50), директором Спортового Відділу (1938—41), організатором клюбу „Молодь УНС" (1947) і Генеральним секретарем (1950—57). Разом з батьком Катерина Лукач заснувала 30-го червня 1939 року 282-ий Відділ УНС і повних сорок років була його незамінною секретаркою. Саме тому її гостинна хата була дійсною централею існуючих у цій окрузі відділів УНС і місцем, де вони відбували свої збори і користали з гостинности Покійної. Коли з приводу 200-ліття ЗСА у Вілкс-Беррі засновано Товариство Української Культури, Катерина Лукач включилася також у його працю і брала участь у кожнорічному Фестивалі Народів, під час якого демонструвала мистецтво писанок, притягаючи увагу тисяч глядачів.

Катерина Лукач не знала відпочинку. Вийшовши на пенсію 25 років тому, вона не переставала працювати для прицерковних організацій і для УНСоюзу, а крім цього займалася своїм городом, невеличкою ткальнею, вишиванням і, очевидно, виготовлюванням прекрасних писанок. Недаром її помешкання нагадувало малий український музей з різними зразками вишивок, писанок і різьблених предметів та служило школою для охочих вивчати мистецтво писанок. Передчасна втрата трьох дітей, Петра (вересень 1975), Стефана (травень 1988) і Софії (липень 1988 дуже підірвала здоров'я Катерини Лукач і сповільнила її працю, а невдовзі похилий вік і недуга змусили її зовсім перервати улюблені її заняття, включно з секретарством у 282-ім Відділі НУСоюзу, яке передала, продовжуючи довголітню родинну традицію, своїй дочці, Марії. Покійна залишила дві дочки, Марію і Ольгу з родинами, 15 онуків і 20 правнуків.

Покійна Катерина Лукач була зразком української господині давнього калібру. Запопадлива мама своїм дітям, надзвичайно гостинна, щира, безпретенсійна та завжди усміхнена, вона легко здобувала для себе щиру любов усіх, хто її знав і з нею співпрацював. Таких людей сьогодні обмаль, і тому смерть Катерини Лукач залишила глибокий жаль не тільки в членів її сім'ї, але також у великій родині членів Українського Народного Союзу. Вічна Їй Пам'ять!

Д-р Осип Кравченюк

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

Із звернення Генеральної Асамблеї НОК України до громадянства

Дорогі співвітчизники і друзі України!

...Надану нам можливість виступати на Олімпіядах власною командою необхідно підкріплювати не лише національними символами та очікуванням наступних перемог, а й високим рівнем організації спортового життя, серйозною матеріяльною підтримкою наших пріоритетів у спорті.

Однак, здобувши незалежність, Україна сьогодні переживає не тільки зореносний, але й переходить надзвичайно важкий період своєї історії. Кризовий стан економіки позначається і на спорті: закриваються дитячі спортові школи, порожніють плавацькі басейни та гімнастичні залі — не вистачає грошей навіть на те, щоб утримувати спортові споруди. Але разом з тим Україна перебуває нині на тій порі, коли кожен свідомий громадянин чи прихильник може в силу своїх здібностей та можливостей творити міць, авторитет, славу своєї молодої держави. У тому числі і в спорті. Нам надзвичайно потрібна ваша моральна та матеріяльна підтримка — потрібні кошти для продовження тренувань, для передолімпійських стартів, спорядження і делеґування національної команди на олімпійські Ігри. НОК України висловлює щиру вдячність усім тим хто вже надав допомогу. Генеральна Асамблея НОК України звертається до всіх, хто не байдужий до долі спорту допомогти, щоб наші провідні атлети, дитячі спортові школи мали необхідну фінансову підтримку. Звертаємося також за допомогою до української діяспори — підтримайте наших олімпійців! Слава Україні!

Генеральна Асамблея ОНК України

Список спортових федерацій України, що їх допоміг оформити в міжнародних федераціях УСЦАК

З Фонду Відродження Спорту в Україні вступні членські внески заплачено за такі федерації: 1. плавання, 2. тенісу (міжнародна), 3. тенісу (европейська), 4. водних лижвів, 5. вітрильництва, 6. важкої боротьби, 7. відбиванки, 8. п'ятиборства, 9. аматорського наколесництва (велеспорту), 10. яхтових перегонів, 11. легкої атлетики, 12 кану (байдарки), 13. кошиківки, 14. лещатарства, 15. аматорського боксу, 16. академічного веслування, 17. важкої атлетики (европейська), 18. санного спорту, 19. ковзанярського спорту, 20. фіґурної їзди на ковзанах, 21. кінного спорту, 22. стрибків на батуті, 23. шахів, 24. паверліфтінґу.

Уділено допомогу Федерації Футболу України, оплачено квитки для переїзду збірної плавання України на світові змагання в Монтреалі, співфінансовано книжкове англомовне видання на Олімпіяду в Барсельоні, уділено поміч учасникові з України в маратонських змаганнях в Бостоні, організується підтримку Інститутові Фізичного Виховання у Львові. Збірка на Фонд продовжується.

Відбудуться лещатарські першості УСЦАК

Згідно з обіжником ланкового лещатарства УСЦАК Юрія Попеля, цьогорічні лещатарські першенства УСЦАК відбудуться на лещатарських теренах Сонґ Маутен в Туллий, Ню Йорк, поблизу міжстейтового шляху ч. 81 в суботу, 20-го лютого. Змагання розпочнуться о год. 8:30 рано і проходитимуть до 4:30 по полудні. О 7-ій год. вечора в в часі змагового бенкету переможцям вручать нагороди. Після бенкету відбудеться танцювальна забава при звуках оркестри з України „Веселий Львів".

Бенкет і забава відбудуться в залі готелю: Days Inn, 400 7th North, Lverpool, N. Y. 13088. Exit 36-1 90 (thruway)-7th North St. Exit 1-81. (Tel:315-451-1511).

Господарем цих лещатарських першенств є Український Лещатарський Клюб „Сокіл" з міста Сиракюзи, Н. Й.

Зголошення змагунів разом з реєстраційною оплатою у сумі 15 дол. від змагуна треба вислати найпізніше до 5-го лютого 1993 р. „Мані ордери", або чеки виписувати на : ULK Sokil c/o Nadia Sharan на адресу: 1647 Westmoreland Ave., Syracuse, N. Y. 13210. Tel: 315-446-1137.

Квитки на витяги для змагунів та гостей виноситимуть по 20 дол. за особу. Квитки на бенкет та забаву по 20 дол. для дорослих і 10 дол. для юнацтва нижче 12-ти років можна набути в Наді Шаран на місці змагань. Бажаючі ночувати можуть замовляти кімнати з окремими або двома подвійними ліжками в ціні 45 дол. (включений сніданок) до 5-го лютого ц. р. на вищеподану адресу із зазначенням для „Юкрейнян Скі Клаб".

Змагання: висліди крутобігу та великого крутобігу будуть зараховані до Альпійської комбінації в групах чоловіків, жінок, сеньйорів, юнаків і юначок. Вік змагуна закінчений перед датою змагань вирішує при приділеннях до даної групи.

Нагороди: змагунам будуть вручені медалі за перші три місця. В комбінації чоловіків та жінок — перехідні трофеї, а також клюбові нагороди за перші місця. З огляду на великі кошти, пов'язані із змаганнями, проситься усіх змагунів (-ок) дотриматися дати зголошення до 5-го лютого ц. р.

У випадку, якщо не буде 50 учасників до вказаної дати, змагання будуть відкликані.

Провід ланки УСЦАК
Управа УЛК „Сокіл" Сиракюзи